

Va néixer a Tortosa l'1 d'abril de 1836 i va ser batejat a la Catedral l'endemà. Es va educar al col·legi de Sant Jordi i Sant Maties, el centre d'estudis més popular i acreditat, encara que la formació de la joventut en aquella època brillava per la seva absència... també als Seminaris. Amb massa freqüència els bisbes impulsaven una "carrera breu", és a dir, un vernís superficial de dogma i de moral, res més.

Domingo i Sol va ingressar, als 15 anys, al Seminari per començar la carrera eclesiàstica: 3 anys de Filosofia, 7 de Teologia i 1 de Dret. No obstant això, Don Manuel, a més dels estudis realitzats a Tortosa, obtindria la llicenciatura (1863) i el doctorat (1867) a València, a on el Bisbe l'havia enviat a fi de preparar-lo per a la càtedra de Religió i Moral de l'Institut d'Ensenyament.

Va rebre l'ordenació sacerdotal el 2 de juny de 1860 a l'església de Jesús i va celebrar la seva primera Missa el dia 9 a l'església de Sant Blai, ben a prop del seu domicili al carrer de l'Àngel. El seu primer destí com a sacerdot, després que hagués acabat completament els estudis al Seminari, va ser l'Aldea. Només va estar allí sis mesos, encara que es va entregar de ple a la tasca pastoral. Des de l'Aldea va ser enviat a València (curs 1862/63) moment en què va obtenir la llicenciatura. Novament a Tortosa, el bisbe Villamitjana li va encomanar la parròquia de Sant Jaume, al barri de Remolins; però, alhora, atenia com a Vicari el convent de Santa Clara. Tenia temps per atendre aquests ministeris i altres... perquè confessava en La Puríssima, en Sant Joan, en Sant Blai...

A partir d'aquest moment és professor de l'Institut. Allí va ser on va començar la seva obra a favor de la joventut, allí va arrencar el seu estil de forjar apòstols. És veritat que la irrupció de la revolució de 1868 va suposar una interrupció obligada en el seu de l'Institut en prohibir l'ensenyament de la religió. Els joves, no obstant això, no van abandonar el seu estimat Mossèn Sol. Pocs en nombre, al principi els va atendre en el seu propi domicili; després

crearia escoles nocturnes per a la formació de grups cada vegada més nombrosos. La seva activitat, en aquest terreny, era cada vegada major: nomenat director de la congregació mariana i de Sant Lluís, de Tortosa, es va entregar en cos i ànima als seus joves. Al desembre de 1881 va fundar El Congregant, una revista juvenil que va dirigir personalment diversos anys. Seguint amb aquesta activitat a favor dels joves, va obrir un centre de recreació per a la joventut —un gimnàs— a la zona del Temple en el que reunia a més de 300 joves. El centre seria traspassat als Germans de les Escoles Cristianes (1906) i seria l'origen del Col·legi La Salle, de Tortosa.

Els biògrafs de D. Manuel escriuen sobre la seva trobada amb el seminarista Ramon Valero en el portal del Romeu, com el moment en què ell va veure clarament el seu ideal. Ocorria aquesta trobada al febrer de 1873; el seminarista conta al sacerdot l'extrema pobresa en què viu i les seves escassíssimes possibilitats de formació. Mossèn Sol es commou i immediatament ofereix a Ramon i a altres dos companys pa, amor, formació i il·lusió; ho fa en la seva pròpia casa, personal i desinteressadament. Arribat l'estiu, constatant que la situació d'aquells tres seminaristes, era, desgraciadament, molt habitual, va escriure a tots els capellans del bisbat informant-los que tenia el projecte d'obrir una “casa de Sant Josep” perquè fos alberg i lloc de formació de seminaristes pobres. No sabem com s'ho va arreglar, però el cas és que, en pocs anys —entre els anys 1874 i 1877— va obrir tres cases davant l'al·livió d'alumnes que sol·licitaven el seu ingrés. Va arribar a allotjar fins a 190 alumnes en total.

Eren molts, però dispersos. D'aquí la idea d'aixecar un col·legi de nova planta amb més capacitat i millors condicions per a l'educació dels futurs sacerdots. Al principi de 1878 comprava els terrenys a l'exemple del Rastre, presentava els planols al Sr. Bisbe i posava la primera pedra. Un any després podia habilitar un pavelló i a la tardor podia inaugurar-lo. Era l'11 d'octubre de 1879. Havia nascut el nou Col·legi de Sant Josep.

Faltava, no obstant, quelcom més. Qui s'encarregarien de la formació i educació dels joves seminaristes? Pensant en això, D. Manuel va tenir una inspiració sobrenatural que va durar dos dies, els 29-30 de gener de 1883. Era la “Germandat de Sacerdots Operaris Diocesans”, un regal de Déu, segons reconeixia humilment, per al foment de les vocacions. Per posar-ho en pràctica va escriure a Villamitjana —ja arquebisbe de Tarragona— consultant-li la viabilitat del projecte. “Impossible”, contestava tot seguit l'arquebisbe. Però Mossèn Sol va viatjar a Tarragona i va aconseguir que Benet Villamitjana beneís els seus plans. Va informar immediatament el nou bisbe de Tortosa, Aznar Pueyo, li va presentar unes bases del projecte i va aconseguir que, al maig de 1883, el prelat tortosí aprovés verbalment la Germandat. L'aprovació oficial es va fer el 2 de febrer de 1884. Es tractava d'una “agrupació de sacerdots seculars amb finalitat vocacional i amb esperit eucarístic reparador”; l'únic que els assemblaria al clergat regular seria el vot d'obediència. Mentrestant, el col·legi de Tortosa anava adquirint fama. El projecte del sacerdot tortosí estava cridat a sortir del seu bressol per créixer i donar

fruit més enllà del lloc que el va veure néixer. Una infinitat de peticions van arribar fins al seu fundador: València, Múrcia, Oriola van ser les primeres diòcesis que van tenir el seu “col·legi de Sant Josep”. Va ser a la fi de la dècada dels 80 quan D. Manuel tingué la idea de fundar un col·legi espanyol a Roma.

Pensava que “d'allí sortirien els apòstols de les diòcesis espanyoles”. Moltes dificultats, amargures i interferències de tota mena va haver d'esquivar; per la qual cosa va començar com una llavor petita a Montserrat fent que la de l'1 d'abril de 1892 fos una inauguració de les que li agradaven a Mossèn Sol: humil, senzilla i pobra. Després del curs 1893-94 al palau Altieri, per fi va poder establir-se definitivament al palau Altemps cedit pel papa Lleó XIII. El 30 de setembre de 1894, prenia possessió de la nova seu. Segons les seves paraules, era “un palau gran, però desvalisat i desordenat”. Els “col·legis de Sant Josep”, després del col·legi de Roma, van anar creixent ràpidament: Almeria, Burgos, Lisboa, etc. Molt més van ploure les peticions a la Germandat perquè s'encarregués de la formació dels seminaristes després que des de 1897, a Astorga, hagués acceptat la direcció del Seminari. En la mesura de les seves possibilitats, Mossèn Sol anava acceptant aquestes peticions. Ja no eren “col·legis de Sant Josep”: eren els Seminaris Diocesans dirigits pels Sacerdots Operaris; algunes vegades eren les dues coses, Seminaris pròpiament dits i Col·legis de vocacions en la mateixa diòcesi, als que ateniien. Com nous centres, podem enumerar els de Toledo, Saragossa, Sigüenza, Badajoz... i a Catalunya els de Barcelona (1905) i Tarragona (1908).

La “il·lusió d'Amèrica” també se va anar plantejant. Brasil, Colòmbia, Bolívia... són alguns exemples. No podem acabar aquesta semblança biogràfica sense referir-nos a una altra de les il·lusions del beat Mossèn Sol. ES tracta de l'esperit de reparació i la seva concreció en els “temples de reparació”. El somiava per a Tortosa amb un temple de “súplica perpètua”. Així es va anar concretant el Temple de la Reparació que coneixem: La idea es concep i es realitza entre 1901 i 1903. Primer el solar de la Mercè, després la cripta i, finalment el temple inaugurat el 22 de novembre de 1903. No va poder assistir ell a aquesta inauguració, perquè estava restablint-se d'una malaltia a València. Després, aquest lloc va ser el seu refugi espiritual en els últims anys de la seva vida. Moria el 25 de gener de 1909 i en ell reposen els seus restes com una “perpètua reparació”.